

Taal thema 5, les 14

Tijdens deze les herhaal je de lesstof die je tijdens thema 5 hebt geleerd (de instapkaarten vind je op de laatste pagina):

- Je leert dat het voltooid deelwoord een vorm van het werkwoord is dat staat in de voltooid tijd.
- Je leert wat bijwoorden zijn.
- Je leert dat sommige voegwoorden een hoofdzin en een bijzin samenvoegen.
- Je leert wat een apostrof is en wanneer je deze gebruikt.

Je mag de antwoorden op het werkblad schrijven of in je lockdownschrift.

Opdracht 1 (voegwoorden + apostrof)

Voegwoorden	Apostrof
Omdat	a. Ter vervanging van enkele letters
Doordat	b. Om bezit aan te geven
Opdat	c. Bij sommige meervouden
Zodat	d. Bij letterwoorden en cijferwoorden

Lees de zinnen hieronder. Per zin schrijf je op welk voegwoord op de lege plek past. Ook schrijf je de letter van de apostrofreden op. Let op: Soms staat er geen voegwoord of apostrof in de zin. Dan kun je het leeg laten.

1. Sara's moeder werkt aan een nieuwe uitvinding: de panty voor mannen.
Voegwoord: _____
Apostrof: _____
2. Volgens haar wordt het een succes, ... moderne mannen best panty's willen dragen.
Voegwoord: _____
Apostrof: _____
3. Al haar ideeën heeft ze op een A4'tje geschreven.
Voegwoord: _____
Apostrof: _____
4. Ze werkt van 's middags tot 's avonds, ... er eind van de maand een prototype klaar is.
Voegwoord: _____
Apostrof: _____
5. ... de naaimachine stukging, kon zij even niet naaien.
Voegwoord: _____
Apostrof: _____
6. Maar ze heeft een nieuwe machine gekocht, ... ze weer aan de slag kan.
Voegwoord: _____
Apostrof: _____
7. Het is te hopen dat de panty's een succes worden! Wat denk jij?
Voegwoord: _____
Apostrof: _____

Opdracht 2: Voltooid deelwoord + bijwoord

Lees de zinnen hieronder. Schrijf voor iedere zin het gezegde, het voltooid deelwoord en het bijwoord op. Schrijf ook op naar welk woord het bijwoord verwijst.

1. Ik heb al veel ernstig mislukte uitvindingen gezien.
Gezegde: _____
Voltooid deelwoord: _____
Bijwoord: _____
Bijwoord verwijst naar: _____
2. Zo heb ik de erg onnodige elektrische spaghetti-draaivork gebruikt.
Gezegde: _____
Voltooid deelwoord: _____
Bijwoord: _____
Bijwoord verwijst naar: _____
3. Ik heb de draaivork bediend met het bijzonder kleine knopje.
Gezegde: _____
Voltooid deelwoord: _____
Bijwoord: _____
Bijwoord verwijst naar: _____
4. Daarna werd de spaghetti snel om de tanden gedraaid.
Gezegde: _____
Voltooid deelwoord: _____
Bijwoord: _____
Bijwoord verwijst naar: _____
5. De spaghetti-draaivork is een ontzettend grote flop geworden.
Gezegde: _____
Voltooid deelwoord: _____
Bijwoord: _____
Bijwoord verwijst naar: _____
6. Maar ik heb wel op een enorm boeiende manier mijn spaghetti gegeten.
Gezegde: _____
Voltooid deelwoord: _____
Bijwoord: _____
Bijwoord verwijst naar: _____

Dit ga je leren

Je leert dat het **voltooid deelwoord** een vorm van het **werkwoord** is dat staat in de voltooide tijd.

Dit moet je weten

- De voltooide tijd geeft aan dat iets gebeurd en voltooid (afgerond) is.
- De voltooide tijd maak je met een **hulpwerkwoord** (zijn, hebben) en het **voltooid deelwoord**.
- Een voltooid deelwoord is een vorm van het werkwoord. Je herkent het vaak aan ge-.

Ik heb vorige maand een ASR-machine **gekocht**.
Daarvoor heb ik al mijn geld **gebruikt**.

Dit ga je leren

Je leert wat **bijwoorden** zijn.

Dit moet je weten

Een **bijwoord** zegt iets over een woord dat geen zelfstandig naamwoord is.

Hij loopt **snel**. **snel** → loopt (ww)

Hij loopt **heel snel**. **heel** → **snel** (bw)

snel → loopt (ww)

Dat is een **zeer**

interessante ontdekking. **zeer** → interessante (bn)

Dit ga je leren

Je leert dat sommige **voegwoorden** een hoofdzin en een bijzin samenvoegen.

Dit moet je weten

- Het **voegwoord** legt het verband uit tussen de hoofdzin en de bijzin.
- De voegwoorden **omdat**, **doordat**, **zodat** en **opdat** geven aan waarom iets gebeurt of gebeurd is of zal gaan gebeuren.

Ik spreek af, **omdat** ik hem aardig vind. → reden

Doordat de computer stuk was, is ons werkstuk niet af. → oorzaak

Het fietspad was glad, **zodat** alle fietsers moesten afstappen. → gevolg

Hij leert hard, **opdat** hij een voldoende haalt. → met als doel, om te bereiken dat

- Als je van een samengestelde zin twee zinnen maakt, houd je het voegwoord over.

Dit ga je leren

Je leert wat een **apostrof** is en wanneer je deze gebruikt.

Dit moet je weten

- De apostrof is een leesteken; een komma boven aan de schrijffregel.
- Je komt de apostrof tegen:
 - 1 ter vervanging van enkele letters
zo een jongen → zo'n jongen
des middags → 's middags
Amsterdam → A'dam
 - 2 bij sommige bezitsvormen
de vader van Nina → Nina's vader
 - 3 bij meervouden
een baby → twee baby's
 - 4 bij letterwoorden en cijferwoorden
cd, PSV, A4 → cd'tje, PSV'er, A4'tje